

Ryby z kutra

FLAG: AktivRegion Ostseeküste
 Szlezwik-Holsztyn, Morze Bałtyckie, Niemcy

Prezentacja projektu

Ten projekt z powodzeniem połączył rosnące zapotrzebowanie na świeże ryby lokalnych gatunków z wykorzystaniem tanich i szeroko rozpowszechnionych technologii informacyjnych. W jego ramach stworzono system sprzedaży bezpośredniej ryb pochodzących z „AktivRegion Ostseeküste” (Aktywny region wybrzeża Morza Bałtyckiego), oparty na dynamicznej witrynie internetowej www.fischvomkutter.de. Przebywający na morzu rybacy wysyłają z telefonów komórkowych wiadomości SMS z informacjami o połowie i szacowanym czasie jego wyładunku. W ten sposób klienci mogą się dowiedzieć, gdzie, kiedy i jakie ryby będą mogli kupić prosto z kutra, kiedy wpłynie on do portu.

Kontekst i główne wyzwania

Związane z rybołówstwem społeczności Heikendorf, Laboe, Stein, Wendtorf, Schönberg i Hohwacht znajdują się nad Zatoką Kilońską, na bałtyckim wybrzeżu kraju związkowego Szlezwik-Holsztyn. Tamtejsza grupa FLAG należy do grupy Leader LAG „Aktywny region wybrzeża Morza Bałtyckiego”. Wdrażanie Osi 4 EFR w tej części Niemiec odbywa się bowiem w ścisłej współpracy z grupami stowarzyszeniami podejście Leader.

Całkowita liczba ludności w tym rejonie to 63 493 osoby. W ostatnich latach, dzięki bliskości stolicy kraju związkowego, Kilonii, liczba mieszkańców wzrosła. Ważną rolę w rozwoju gospodarczym regionu, a w szczególności jego społeczności przybrzeżnych, odgrywa turystyka.

100 lat temu w Zatoce Kilońskiej działało jeszcze ok. 3 tys. rybaków. Dziś w „Aktywnym regionie wybrzeża Morza Bałtyckiego” pozostają tylko cztery porty rybackie i 59 małych przedsiębiorstw połowowych. Co więcej, ze względu na obecną sytuację ekologiczną i gospodarczą, komercyjna przyszłość wielu z nich jest zagrożona.

W strategii zintegrowanego rozwoju FLAG jako problem wymagający rozwiązania wskazano niewystarczające współdziałanie i kontakty między rybakami a dynamicznymi pod względem gospodarczym sektorami turystyki i gastronomii.

Dokładniej rzecz biorąc, inicjatywy dotyczące bezpośredniej sprzedaży świeżych ryb natrafiały na trudności związane z brakiem informacji o podaży i niewystarczającymi możliwościami chłodzenia. Na poziomie rynku np. połowy dorsza i flądry można zwykle sprzedać po niskich (w niektórych przypadkach 70 centów za kilogram) i bardzo zmiennych cenach za pośrednictwem hurtowni, przy czym dostęp do alternatywnych kanałów dystrybucji jest ograniczony.

Cele projektu

Na podstawie takiej analizy sytuacji grupa FLAG postawiła sobie następujące cele:

1. wzmocnienie sieci kontaktów między rybakami, specjalistami ds. turystyki i sektorem gastronomicznym,
2. większe ukierunkowanie sektora rybołówstwa na turystykę,
3. zwiększenie obrotów i bezpośredniej sprzedaży ryb.

Zdefiniowano następujące cele rozwojowe:

- › Zwiększenie atrakcyjności miejscowości przybrzeżnych dla mieszkańców i turystów
- › Podkreślenie historycznego i obecnego znaczenia przemysłu rybnego w regionie
- › Uczynienie zakupu ryb wyjątkowym doświadczeniem dzięki bezpośredniej sprzedaży z kutra oraz wspólnej prezentacji i marketingowi
- › Wspieranie współpracy między specjalistami ds. turystyki, zawodowymi rybakami i restauracjami rybnymi
- › Lepsza integracja portów z branżą turystyczną
- › Udoskonalenie sprzedaży bezpośredniej, środków chłodzenia i łańcucha chłodniczego

Związanie końca z końcem: Głównym celem projektu „Ryby z kutra” jest dostarczenie bodźca gospodarczego tradycyjnym przedsiębiorstwom rybackim w regionie poprzez zapewnienie większych możliwości sprzedaży bezpośredniej, sprawienie, aby kupno ryb stało się wyjątkowym doświadczeniem oraz przedstawienie informacji o rybach i o historii rybołówstwa.

Skrócenie odległości dla zapewnienia lepszej jakości i bardziej przyjaznych dla środowiska praktyk: projekt powinien również przyczynić się do eliminacji emisji CO² z długich przewozów ryb do domów aukcyjnych. Grupa docelowa projektu obejmuje turystów i wycieczkowiczów ze stolicy kraju związkowego, Kilonii, a także lokalną ludność – wszyscy oni mogą korzystać z miejscowej zdrowiej, niedrogiej i smacznej żywności.

Opis projektu

Głównym elementem projektu jest dynamiczna witryna internetowa www.fischvomkutter.de. Stanowi ona platformę pozwalającą na jednoczesną wymianę informacji w sposób racjonalny pod względem kosztów i umożliwiający dopasowanie podaży ze strony rybaków i popytu ze strony konsumentów.

Rybacy, przebywając jeszcze na morzu, za pomocą wiadomości SMS przekazują do witryny internetowej informacje o tym, jakie ryby złowili oraz gdzie i kiedy będą je wyładowywać (podając współrzędne GPS miejsc wyładunku dla systemów nawigacji – dane to można pobrać bezpłatnie dla wszystkich standardowych systemów www.poisbase.com). Konsumenti mogą korzystać z tej usługi informacyjnej również za pomocą smartfonów, dzięki czemu oszczędzają czas, nie odbywają zbędnych podróży i otrzymują świeże produkty po atrakcyjnych cenach.

Oprócz konkretnych danych o produktach rybnych, na stronie można również znaleźć obszerną informację o historii przemysłu rybnego w regionie, metodach połowowych, gatunkach poławianych ryb, rybakach uczestniczących w projekcie oraz działaniach prowadzonych w związku z ochroną wybrzeża. Te dodatkowe informacje umieszczane są również na tablicach informacyjnych w miejscach wyładunku, a także w broszurze informacyjnej.

Tablice informacyjne to solidne znaki z drewna, postawione w każdym z siedmiu miejsc wyładunku, od Heikendorfu po Hochwacht. Broszura, w której przedstawiono system sprzedaży bezpośredniej, jest rozprowadzana przez wszystkie punkty informacji turystycznej, przedsiębiorstwa połowowe i innych partnerów lokalnych.

Pomysły i plany dotyczące realizacji projektu powstały w 2009 r. Wdrożenie odbywało się od wiosny 2010 r. do wiosny 2011 r. Witrynę internetową uruchomiono oficjalnie w styczniu 2011 r., a projekt zaprezentowano prasie i mediom w marcu 2011 r.

Główne zaangażowane podmioty

Wstępny pomysł promowania bezpośredniej sprzedaży ryb w regionie poprzez umieszczanie informacji na tablicach informacyjnych, w broszurach i w dynamicznej witrynie internetowej „Fisch vom Kutter” wyszedł od Uwe Sturma, współpracującego z rybacką grupą roboczą (lokalna grupa robocza z zakresu rybołówstwa, istniejąca przed utworzeniem FLAG). Uwe prowadzi port muzealny w Probstei oraz jest rzecznikiem rybackiej grupy roboczej Aktywnego regionu wybrzeża Morza Bałtyckiego, obecnie wchodzącej w skład FLAG.

Udało mu się stworzyć sieć zainteresowanych podmiotów i organizacji, przez co wzbudził entuzjazm dla projektu. Uczestnikami są rybacy (np. Jan i Erik Meyer, rodzina Rönnau, Björn Fischer oraz Tilo i Dirk Hohmann); organizacje morskie (np. port muzealny w Probstei w Wendtorfie, stacja badań nad biologią morza w Laboe, punkt informacji morskiej w Möltendorf i IFM-geomar Aquarium) oraz władze lokalne (np. gmina Wentorf).

Rezultaty projektu

Chociaż nie jest jeszcze możliwa ocena długoterminowego oddziaływania projektu „Ryby z kutra”, zaobserwowano już, że w porównaniu z kanałami hurtowymi sprzedaż bezpośrednia i samodzielny marketing pozwalają na osiągnięcie znacznie wyższych cen (np. 9 € za kilogram fileta dorszowego). Dlatego też uważa się, że zwiększono stabilność ekonomiczną i szanse przetrwania 11 zaangażowanych przedsiębiorstw rybackich. Co więcej, niektóre z tych przedsiębiorstw poszerzyły działalność, rozbudowując swoją ofertę (np. wędzenie i gotowanie części połowu) i mają obecnie 30-50% więcej klientów.

Ponadto bezpośrednia sprzedaż świeżo złowionych ryb nie tylko otwiera nowy kanał dystrybucji dla miejscowych rybaków, ale sprawia też, że zakup ryb staje się wyjątkowym doświadczeniem, co pomaga w nawiązaniu bezpośredniego kontaktu między klientami a producentami.

Jednocześnie tworzenie sieci kontaktów między rybakami, specjalistami ds. turystyki i sektorem gastronomicznym zapewniło klientom dokładniejsze informacje, co z kolei pomogło skuteczniej włączyć przemysł rybny w życie regionu.

Obecnie witrynę internetową ogląda ok. 21 tys. gości miesięcznie. Każdego dnia odwiedza ją średnio ok. 700 użytkowników, z których każdy przegląda ponad 10 stron. Przy okazji szczególnych wydarzeń, np. po programie telewizyjnym o projekcie, liczba odwiedzin wzrasta do 2,5 tys. dziennie. Zainteresowanie ze strony lokalnych mediów zwróciło uwagę opinii publicznej na miejscowy sektor rybołówstwa, możliwość bezpośrednich zakupów i witrynę (zob. poniżej).

Głównymi beneficjentami tego pozytywnego rozwoju sytuacji są zaangażowani rybacy, czerpiący korzyści z bezpośredniej sprzedaży z kutra. Ponadto sprzedaż bezpośrednia jest korzystna dla środowiska (gdyż obniża emisję CO₂) i klientów (mieszkańców, sektora gastronomii, turystów), którzy, dzięki tej metodzie zakupów, otrzymują świeże produkty lokalne po konkurencyjnych cenach.

Przezwyciężanie przeszkód i najważniejsze doświadczenia

Napotkane przeszkody miały związek z administracyjnym aspektem wdrożenia finansowania z Osi 4 EFR. Z punktu widzenia rybaków, dość dużo czasu zajęło spełnienie wymogów w zakresie finansowania, np. zatwierdzenie grupy FLAG i jej strategii rozwoju. Po drugie, nie wszystkie gminy zaangażowane w projekt uważa się za leżące w rejonie związanym z rybnictwem, a zatem za kwalifikujące się do finansowania. Problemy rozwiązano dzięki elastycznemu podejściu i skutecznemu wsparciu ze strony administracji. Ponadto realizację projektu koordynowano na zasadzie wolontariatu, co zawsze pociąga za sobą wyzwania.

Za kluczowe dla udanej realizacji projektu „Ryba z kutra” uważa się następujące czynniki:

- › Innowacyjny pomysł na projekt oraz wdrożenie techniczne przy wykorzystaniu witryny internetowej
- › Zaangażowanie i umiejętność perswazji ze strony głównych podmiotów, a także współpraca i tworzenie sieci kontaktów między pozostałymi stronami
- › Oprócz autentycznej prezentacji rybaków, profesjonalne działania w zakresie PR i komunikacji

Widoki na przyszłość

W lutym 2011 r. wszystkie związane z rybołówstwem rejony Szlezwika-Holsztynu postanowiły stworzyć wspólną witrynę internetową jako „Netzwerk Ostseefischerei und Nordseefischerei” (Sieć rybacka Morza Bałtyckiego i Morza Północnego), która upowszechni zdobyte doświadczenia w nowych obszarach.

W celu zaspokojenia zapotrzebowania na ryby łowione w sposób przyjazny dla środowiska (bez przyłowu ssaków i ptaków morskich) i dostępne w atrakcyjnych cenach, planuje się coraz szersze zastosowanie alternatywnych metod połowowych, a także ekologiczną certyfikację połowów.

Przewiduje się długoterminową kontynuację projektu, a fundusze UE od samego początku traktowano jako finansowanie rozruchowe. Witrynę internetową www.fischvomkutter.de będzie na bieżąco prowadzić grupa interesów „Ryby z kutra”, licząca na zmotywowanych wolontariuszy, którzy umożliwią utrzymanie kosztów na akceptowalnym poziomie.

Możliwość przenoszenia doświadczeń w inne warunki

Doświadczenia zgromadzone w ramach projektu można wykorzystać w innych obszarach przybrzeżnych spełniających wymagania związane z bezpośrednią sprzedażą produktów rybnych. Realizacja takiego projektu wymaga przestrzegania lokalnych przepisów dotyczących sprzedaży bezpośredniej (zgodność z zasadami bezpieczeństwa żywności i kontroli), dostępności odpowiednich miejsc wyładunku i obecności klientów (turystów, zaopatrzeniowców...). Techniczne wdrożenie projektu, oparte na witrynie internetowej i systemie SMS, uważa się natomiast za mało skomplikowane.

Koszty i finansowanie

Łączny koszt projektu: 20 000 € (w przybliżeniu)

- › Łączne koszty kwalifikowalne: 15 426 €
- › Dofinansowanie publiczne: 8 484 €
- › Wskaźnik finansowania: 55% kosztów kwalifikowalnych

Gminy Hohwacht, Schönberg, Wendtorf, Stein, Laboe i Heikendorf wniosły w dofinansowanie wkład proporcjonalny odpowiednio do kosztów lokalnych.

Realizację projektu koordynowały oraz materiały na tablice informacyjne przygotowały, na zasadzie wolontariatu, osoby zaangażowane w działalność portu muzealnego w Probstei.

Informacje o projekcie

Tytuł: Ryby z kutra

Czas trwania: rok (wiosna 2011 r. – wiosna 2012 r.)

Data przygotowania studium przypadku: maj 2011 r.

Promotor projektu

AktivRegion Ostseeküste FLAG

Uwe Sturm, kierownik FLAG

Witryna internetowa projektu: www.fischvomkutter.de

c/o Museumshafen Probstei, Ellernbrook, 24235 Stein

Tel.: +49 4343 4211630, Tel. kom.: +49 160 967 16899

post@museumshafen-probstei.de

Informacje dotyczące FLAG

www.aktivregion-ostseekueste.de

Wydawca: Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa, Dyrektor Generalny.

Zastrzeżenie: Dyrekcja Generalna ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa odpowiada za całościowe wydanie niniejszego dokumentu, jednak nie odpowiada za jego treść ani nie gwarantuje poprawności danych.